

ชื่อเรื่อง การจัดการเรียนรู้โครงงานอาชีพ ผ่านกระบวนการสอนแบบ CIPPA Model เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ
ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผู้วิจัย นางสาววรินญา ภูปร่าง

ปีการศึกษา 2568

ความเป็นมาและสภาพของปัญหา

กระทรวงศึกษาธิการ ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างอาชีพ อย่างมากในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นไปตามนโยบายการพัฒนาทักษะของผู้เรียนให้สามารถประกอบอาชีพได้จริงในโลกยุคใหม่ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (ราชกิจจานุเบกษา,2567) นโยบายการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568-2569 โดยมุ่งเน้นสนับสนุนนโยบาย “เรียนดี มีความสุข” ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียนที่เป็นประจักษ์ ให้ความสำคัญกับการสอนทักษะที่ใช้ประโยชน์ในชีวิตจริง มีรายได้ระหว่างเรียน เพื่อการสร้างรายได้จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn) เรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา (Anywhere Anytime) และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

การจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้เน้นกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และมีการฝึกฝนในการออกแบบงาน การทำงานอย่างมีกลยุทธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประยุกต์ใช้กระบวนการเทคโนโลยีและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสร้างสรรค์ผลงานและเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ เจตนาเริ่มต้นที่ชัดเจนมีความมุ่งมั่นในการสร้างผู้เรียนให้มีทั้งทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ และทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นคุณสมบัติสำคัญสำหรับการดำรงชีวิตในโลกที่เปลี่ยนแปลงไปให้เด็กเรียนรู้จากกรณีปฏิบัติ เช่น การทำอาหาร การปลูกพืชผัก การแปรรูปผลิตภัณฑ์ บูรณาการร่วมกับกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยผ่านโครงการอาชีพ สามารถนำความรู้ไปแก้ไขปัญหา สร้างคุณค่า และดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขและยั่งยืน ผู้เรียนได้ เรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง พัฒนาองค์ความรู้ร่วมกับทักษะชีวิต และทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้เป็น “พลเมืองที่มีความภาคภูมิใจในตนเอง” มีเป้าหมายสำคัญเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่จำเป็นในโลกยุคใหม่ โดยเน้นการเรียนรู้ที่บูรณาการและเชื่อมโยงกับชีวิตจริง

จากปัญหาดังกล่าวในการสอนรายวิชา การงานอาชีพ ที่เน้นการพัฒนาทักษะอาชีพให้นักเรียนอาจไม่กล้าแสดงออก กลัวผิดพลาด ทำงานซ้ำ ไม่รู้ขั้นตอน นักเรียนขาดทักษะพื้นฐาน เช่นการวางแผน ไม่ให้ความสำคัญกับการทำงานร่วมกับผู้อื่น ดังนั้นการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะนั้นจึงเป็นสิ่งสำคัญ และทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสอนแบบ CIPPA Model เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นรูปแบบการวางแผนหรือการสอนโดยเน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งจะดำเนินการสอนใหญ่เรียนได้เกิดกระบวนการคิดได้เรียนรู้ทักษะอาชีพผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การลงมือปฏิบัติจริง การทำงานช่วยกันในกลุ่ม และช่วยสร้างความมั่นใจ และแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ได้ทุกเวลาที่เหมาะสม เป็นเทคนิคการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียน ได้ลงมือปฏิบัติจริง และเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ผู้ที่พัฒนาทักษะอาชีพ ภายใต้การจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง

(ทศนา เขมณี, 2545) โดยผ่านโครงการอาชีพซึ่งทำให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพ และผู้เรียนมีความเข้าใจในขั้นตอนการทำงานอย่างมีระบบ การทำงานร่วมกับผู้อื่น และนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ และสมรรถนะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

1.2 แนวทางการแก้ปัญหาและพัฒนา

ด้วยเหตุผลและสภาพปัญหาดังกล่าว ครูผู้สอนจึงได้พิจารณาแนวทางการจัดการเรียนรู้โครงการอาชีพ ผ่านกระบวนการสอนแบบ CIPPA Model เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กระบวนการสอน CIPPA Model ตามที่ ทศนา เขมณี (2545) ได้อธิบายไว้ มีดังต่อไปนี้ขอผ่านกระบวนการ 5 ขั้นตอนที่มีโครงสร้างดังนี้

1 การสร้างความรู้ (C - Construction) นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นในการสร้างความรู้ของตนเอง ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการต่างๆ เช่น การสืบค้นข้อมูลใหม่ การวิเคราะห์ข้อมูลละเอียด การตีความความหมาย การสังเคราะห์ข้อมูลที่หลากหลาย และการสรุปผลการค้นพบของตนเอง

2 การมีปฏิสัมพันธ์ (I - Interaction) องค์ประกอบนี้มุ่งเน้นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างมีพลวัตระหว่างนักเรียนและระหว่างนักเรียนกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น แบ่งปันประสบการณ์ และเรียนรู้จากมุมมองที่หลากหลาย

3 การมีส่วนร่วม (P - Physical Participation) นักเรียนได้รับการสนับสนุนให้มีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นผ่านกิจกรรมที่หลากหลายโดยตรงและกิจกรรมที่ลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งช่วยให้นักเรียนได้ลงมือมีส่วนร่วมที่กว้างขวางและลึกซึ้ง ครอบคลุมการเคลื่อนไหวทางกายภาพที่เกี่ยวข้องกับงาน

4 กระบวนการและผลผลิต (P - Process and Product) องค์ประกอบนี้เน้นย้ำว่าผู้เรียนควรเข้าใจไม่เพียงแต่ผลลัพธ์สุดท้ายหรือผลผลิตเท่านั้น แต่ยังรวมถึงขั้นตอนที่เป็นระบบ วิธีการ และกระบวนการพื้นฐานที่นำไปสู่การสร้างผลผลิตนั้นด้วย หลักการคือประสิทธิภาพและคุณภาพของผลลัพธ์สุดท้ายขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของกระบวนการที่ใช้อย่างตรง

5 การประยุกต์ใช้ (A - Application) องค์ประกอบสุดท้ายและสำคัญที่สุดซึ่งเกี่ยวข้องกับการที่นักเรียนนำความรู้และทักษะที่เพิ่งได้รับไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงและสถานการณ์ที่หลากหลาย การฝึกปฏิบัติช่วยเสริมการเรียนรู้ พัฒนาความเชี่ยวชาญ และรับประกันการถ่ายทอดทักษะไปยังบริบทเชิงปฏิบัติ

ทั้งนี้จากการสังเกตการณ์สอนในรายวิชาโดยที่ครูผู้สอนยังไม่มีรูปแบบวิธีสอนที่เหมาะสม และยังขาดความแปลกใหม่ให้กับนักเรียน เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนสนใจเรียนมากขึ้นด้วยเหตุนี้ ผู้จัดทำ จึงได้นำการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมอาชีพโดยรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning(ผ่านโครงการ (Project-Based Learning : PBL) รวมกับการออกแบบการสอนโดยใช้กระบวนการ CIPPA Model มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2. จุดประสงค์ และเป้าหมายของการดำเนินงาน

2.1 วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการสอนแบบ CIPPA Model
2. เพื่อศึกษาความพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยการจัดการเรียนรู้โครงการอาชีพ ผ่านกระบวนการสอนแบบ CIPPA Model เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน

2.2 เป้าหมาย

เชิงปริมาณ

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 60 เกิดทักษะอาชีพ ด้วยการจัดการเรียนรู้โครงการอาชีพ ผ่านกระบวนการสอนแบบ CIPPA Model เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 70 มีความพึงพอใจต่อการสอน ด้วยการจัดการเรียนรู้โครงการอาชีพ ผ่านกระบวนการสอนแบบ CIPPA Model เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน

เชิงคุณภาพ

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพ ด้วยการจัดการเรียนรู้โครงการอาชีพ ผ่านกระบวนการสอนแบบ CIPPA Model อยู่ในระดับดี
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อการสอน ด้วยการจัดการเรียนรู้โครงการอาชีพ ผ่านกระบวนการสอนแบบ CIPPA Model ในระดับดีมาก

สำหรับนักเรียน

1. นักเรียนได้รับความรู้จากการทำกิจกรรมร่วมกับอย่างสนุกสนาน โดยใช้การจัดการเรียนรู้โครงการอาชีพ ผ่านกระบวนการสอนแบบ CIPPA Model เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยกรณีปฏิบัติ แบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบภายในกลุ่ม เพื่อสร้างทักษะอาชีพ ทักษะชีวิตและทักษะทางสังคม
3. นักเรียนสามารถใช้กระบวนการคิดได้อย่างหลากหลายโดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์
4. นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
5. ผลการประเมินความพึงพอใจพบว่าผู้เริ่มมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โครงการอาชีพ ผ่านกระบวนการสอนแบบ CIPPA Model เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

สำหรับครู

1. ครูผู้สอนเกิดทักษะในการจัดการเรียนรู้ เข้าใจธรรมชาติของนักเรียนมากขึ้น นำผลความสำเร็จที่ได้จากการจัดการเรียนรู้โครงการอาชีพ ผ่านกระบวนการสอนแบบ CIPPA Model เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน ไปเป็นแนวทางประยุกต์ วางแผน ในการจัดการเรียนการสอนครั้งต่อ ๆ ไป สามารถถ่ายทอดผลความสำเร็จให้แก่เพื่อนครูผ่านการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ PLC

2. เป็นภาระกระตุ้นครูผู้สอนให้สนใจใฝ่รู้ ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและนำสิ่งใหม่ๆมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. เป็นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและการสร้างองค์ความรู้ ทักษะกระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ ทักษะอาชีพและทักษะทางสังคมมากขึ้น

ที่อยู่อ้างอิง (URL) : <https://publish.vichakan.net/show/1373>

วันที่ดำเนินการเผยแพร่ : 11 กรกฎาคม 2568

พิมพ์ : วันที่ 29 เมษายน 2569 เวลา 00.54 น.